

Rekenkamercommissie

JAARVERSLAG 2015

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

Voorwoord

Met genoegen biedt de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg het Jaarverslag 2015 aan.

We kunnen terugkijken op een productief jaar. Ik ben verheugd dat de leden van onze rekenkamercommissie op diverse terreinen hun kennis en ervaring kunnen inzetten voor de gemeenten. Naast de begeleiding van onderzoeksbureaus voor twee onderzoeken heeft de rekenkamercommissie ook in 2015 zelf zorggedragen voor het maken van een tweetal rekenkamerbrieven over de ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar en het rapport 'Quick scan kwaliteit begrotingsinformatie'. Dit laatste rapport krijgt in 2016 een vervolg door samen met vertegenwoordigers van de commissies Planning & Control van de vier gemeenten te spreken over onder andere de komende vernieuwingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en wat dit betekent voor de gemeenteraden c.q. voor de programmabegrotingen van de gemeenten.

Wij kijken uit naar de uitkomsten van de in 2014 afgesproken evaluatie van de rekenkamercommissie in 2016. Naast onze eigen jaarlijkse zelfevaluatie over ons functioneren vinden wij het zeer belangrijk dat er een onafhankelijke evaluatie plaatsvindt. De uitkomsten ervan kunnen we gebruiken om de kwaliteit van ons werk in stand te houden dan wel te verbeteren. Een kwalitatief goed werkende rekenkamer is des te meer van belang geworden nu substantiële budgetten op het gebied van het sociale domein zijn overgeheveld van het Rijk naar de gemeenten. Van de gemeenteraden wordt verwacht dat zij op een adequate wijze toezien op de uitvoering en effecten van deze decentralisaties. De rekenkamercommissie kan de gemeenteraad hierbij helpen.

Tot slot willen wij de raden en colleges danken voor hun betrokkenheid bij ons werk en de goede gesprekken die wij over de rapporten en brieven hebben mogen voeren. Wij voelen het als waardering voor ons werk!

Met veel goede voornemens zijn we inmiddels gestart in 2016 en vertrouwen op een voortzetting van de goede samenwerking met alle betrokkenen.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Berg, voorzitter
7 maart 2015

vlnr: Wim Wensink, Bert Jan Smallenbroek, Rolf Willemse, William Segers, Saskia van der Haagen(vice-voorzitter), Michiel Sorber, Peter van den Berg (voorzitter) en Rini Teunissen (secretaris)

1. Samenstelling rekenkamercommissie

De samenstelling in 2015 is:

- Peter van den Berg, voorzitter (tot 1 januari 2017)
- Saskia van der Haagen, vice-voorzitter (tot 1 april 2018)
- Bert Jan Smallenbroek (tot 1 juli 2019)
- Michiel Sorber (tot 2 maart 2019)
- Rolf Willemse (tot 1 april 2018)
- Wim Wensink (tot 1 maart 2016; intussen herbenoemd tot 1 maart 2020)
- William Segers (tot 1 mei 2019)
- Rini Teunissen (secretaris)

De volgende mutaties hebben zich in 2015 voorgedaan, te weten:

- Benoeming Michiel Sorber per 2 maart 2015 als lid van de rekenkamercommissie (vacature Harry van der Meijden).
- Benoeming per 1 april 2015 van Saskia van der Haagen tot vice-voorzitter (vacature Henny van der Klis).
- Benoeming per 1 mei 2015 van William Segers als lid van de rekenkamercommissie als gevolg van benoeming Saskia van der Haagen tot vice-voorzitter.
- Herbenoeming voor vier jaar van Bert Jan Smallenbroek per 1 juli 2015.

2. Inhoud van het Jaarverslag 2015

De Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg is gericht op het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het lokaal bestuur in deze gemeenten. Dit doet zij door de gemeenteraad te ondersteunen en te adviseren in haar kaderstellende en controlerende taak. In haar jaarverslag legt de rekenkamercommissie verantwoording af over hoe zij invulling heeft gegeven aan haar opdracht en welke uitgaven daaraan verbonden waren. Het jaarverslag wordt aangeboden

aan de gemeenteraden en op de website gezet voor andere belangstellenden. Paragraaf 3 bevat een toelichting op onze onderzoeks- en overige werkzaamheden in 2015. Paragraaf 4 bevat een overzicht van de uitgaven met een toelichting.

3. Onderzoeken en overige activiteiten in 2015

3.1 Onderzoeken 2015

De rekenkamercommissie werkt met een tweejarig onderzoeksplan, dat niet voor de volledige twee jaar is ingevuld. Het plan wordt jaarlijks bijgesteld op grond van actuele ontwikkelingen en de behoeften van de raden. Door middel van een brief (4 mei 2015) zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de voortgang van de onderzoeken in 2015. In 2015 zijn de volgende onderzoeken opgestart en rapportages uitgebracht:

- Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar (februari en juli 2015).
- Voorwaarden voor een effectieve organisatie en uitvoering van hulp en ondersteuning in het kader van de Jeugdwet en de Wmo (gestart april 2015).
- Houdbaarheidstest financiën Oegstgeest (september 2015).
- Digitale dienstverlening (gestart juli 2015).
- Quick scan kwaliteit begrotingsinformatie (oktober 2015).

In 2015 is er geen gezamenlijk onderzoek uitgevoerd door de rekenkamers Holland Rijnland.

Op onze website www.rekenkamerwvov.nl zijn alle rapporten en rekenkamerbrieven integraal opgenomen. We hebben er daarom voor gekozen het jaarverslag te beperken tot een korte beschrijving en de datum van aanbidding.

Monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar

Over de voortgang van de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar heeft de rekenkamercommissie op 9 februari 2015 een brief gestuurd aan de gemeenteraden en de colleges van Voorschoten en Wassenaar. In de brief stelt de rekenkamercommissie een aantal vragen over de voortgang. De colleges hebben op de brief gereageerd in april/mei 2015.

Naar aanleiding van een door de Werkorganisatie Duivenvoorde uitgebrachte eindevaluatie heeft de rekenkamercommissie een reactie gestuurd per **brief van 10 juli 2015**. Naast een reactie op de eindevaluatie heeft de rekenkamercommissie ook een voorzet gedaan voor een vervolgonderzoek/bestuurskrachtonderzoek. De colleges van Voorschoten en Wassenaar hebben in een raadsinformatiebrief van januari 2016 de gemeenteraden geïnformeerd over de komende onderzoeken en daarbij aangegeven dat de onderzoeksovername ook besproken wordt met de rekenkamercommissie.

Voorwaarden voor een effectieve organisatie en uitvoering van hulp en ondersteuning in het kader van de Jeugdwet en de Wmo.

Na het uitbrengen van de rekenkamerbrief in oktober 2014 over **beleidsinhoudelijke en organisatorische risico's** Jeugdzorg en Wmo is de rekenkamercommissie in april 2015 gestart met een vervolgonderzoek naar de mate waarin de vier gemeenten er in zijn

geslaagd in de organisatie en uitvoering de voorwaarden te creëren voor een effectieve hulpverlening. Over de voortgang van het onderzoek zijn de raden geïnformeerd per brief van 10 juli 2015. Het rapport is op 16 februari 2016 aangeboden aan de gemeenteraden.

Houdbaarheidstest financiën Oegstgeest (en Voorschoten)

Eén van de aanbevelingen in het rapport Houdbare gemeentefinanciën uit 2014 aan de gemeenteraad van Oegstgeest is het uitvoeren van een houdbaarheidstest financiën. In de periode juni - september 2015 is deze houdbaarheidstest door de rekenkamercommissie uitgevoerd. Op 21 september 2015 is het rapport '**Grond voor schuld?**', onderzoek naar financiële houdbaarheid en strategische keuzes gemeente Oegstgeest' aangeboden aan de gemeenteraad van Oegstgeest. Het college van burgemeester en wethouders van Voorschoten heeft zelf de houdbaarheidstest uitgevoerd en aan de gemeenteraad van Voorschoten aangeboden.

Digitale dienstverlening

De centrale vraag in het onderzoek naar de digitale dienstverlening bij de vier gemeenten dat in juli 2015 is gestart luidt:

Wat is de visie en het beleid van de vier gemeenten ten aanzien van digitale dienstverlening, en de sturing en controle daarop - zowel de digitale dienstverlening door de eigen gemeente, als door verbonden partijen en uitvoeringspartijen? En wat is de rolverdeling van de raden en colleges van burgemeester en wethouders hierin?

Het onderzoek is intussen afgerond en wordt na de ambtelijke en bestuurlijke reacties aangeboden aan de gemeenteraden.

Quick scan kwaliteit begrotingsinformatie

Om de gemeenteraden te ondersteunen in hun kaderstellende rol rond de begroting heeft de rekenkamercommissie de (ontwerp) programmabegrotingen 2016 van de gemeenten op een aantal aspecten beoordeeld. Wij hebben gekeken naar de opzet (het ontwerp) van de informatievoorziening in de begroting. We hebben daarbij niet naar de inhoud van de informatie gekeken. De rapportage heeft het karakter van een quick scan met als doel de raden te ondersteunen in hun kaderstellende rol bij de komende begrotingsbehandelingen. Het **rapport** is op 21 oktober 2015 aangeboden aan de gemeenteraden.

Onderzoeksplan 2016-2017

Met onze brief van 15 december 2015 hebben wij de gemeenteraden het **Onderzoeksplan 2016-2017** aangeboden. Dit onderzoeksplan is onder andere tot stand gekomen door consultatie van vertegenwoordigers van de (sub)commissie Planning& Control/Audit van de vier gemeenten op 9 november 2015.

3.2 Overige werkzaamheden

Vergaderingen, overleggen, bijeenkomsten enz

- In maart 2015 heeft de rekenkamercommissie voor raadsleden van de gemeente Leidschendam-Voorburg een workshop gehouden over de opzet van de begroting.
- De rekenkamercommissie kwam in 2015 10 keer bijeen, dit naast de vele overleggen over de afzonderlijke (voor)onderzoeken in wisselende samenstelling (subcommissies).
- De regiobijeenkomsten rekenkamers Holland Rijnland (3x in 2015). Onze rekenkamercommissie voert voor twee jaar het voorzitterschap en (beperkt) secretariaat. Er heeft geen regiobijeenkomst van rekenkamers Haaglanden plaats gevonden. Wel uitwisseling van uitgebrachte rapporten.
- Drie keer per jaar is er overleg met de griffiers.
- Jaarlijks vindt overleg plaats met de accountant van de gemeente over de werkzaamheden.
- Regelmatige gesprekken/toelichting over rapporten en andere onderwerpen met raadscommissies, raadsleden, klankbordgroep, bestuurders en ambtenaren.

Indirecte tijdsbesteding

- Voorbereiding en opstellen onderzoeksprogramma 2016-2017 inclusief gezamenlijke bijeenkomst met vertegenwoordigers van de commissies Planning & Control.
- Opstellen Jaarverslag 2014.
- Interview met radio Midvliet met voorzitter rekenkamercommissie over de werkzaamheden.
- Zelfevaluatie (jaarlijks) over eigen functioneren van de rekenkamercommissie.
- Evaluaties afgeronde onderzoeken.
- Selectie twee vacatures leden rekenkamercommissie.
- Nazorg uitgebrachte onderzoeken 2014 en 2015.
- Congresbezoek NVR.
- 'Warme' overdracht van uitgebrachte onderzoeken.
- Bijwonen begrotingsvergaderingen en commissievergaderingen.
- Actualiseren website (onderzoeksonderwerpen omgezet naar **beleidsterrein** in plaats van per jaar).

4. Overzicht van de baten en lasten

De rekenkamercommissie wordt gefinancierd door bijdragen van de deelnemende gemeenten. In de afgelopen jaren waren de uitgaven (lasten) steeds net iets lager dan de ontvangsten (baten) waardoor een positief saldo in de egalisatiereserve bestond. De begroting 2015 voorzag een negatief resultaat van € 29.197. Het financieel resultaat over 2015 bedraagt per saldo € 11.533 negatief (zie hierna het overzicht van baten en lasten over 2015). Dit is € 17.664 minder dan was begroot. Het negatieve saldo wordt, in overeenstemming met de besluiten van de gemeenteraden (februari 2009), ten laste gebracht van de egalisatiereserve rekenkamercommissie.

	Begrote baten en lasten 2015 in €:	Werkelijke baten en lasten 2015 in €:	Vershil werkelijke baten en lasten 2015 in €
<i>Baten:</i>			
Bijdragen gemeenten	163.050	163.050	
Totaal baten	163.050	163.050	0
<i>Lasten:</i>			
1. Secretaris	41.400	40.950	450
2. Vergoeding leden	15.560	14.754	806
3. Onderzoeken	129.200	114.560	14.640
4. Overige lasten	6.087	4.319	1.768
Totaal lasten	192.247	174.583	+17.664
Per saldo (egalisatiereserve)	- 29.197	- 11.533	

+ = positief
- = negatief

De egalisatiereserve rekenkamercommissie bedraagt (in €):

Reserve rekenkamercommissie	
Saldo per 1-1-2015	84.686
Terugbetaling aan Wassenaar	- 20.504
Terugbetaling aan Voorschoten	- 19.787
Terugbetaling aan Oegstgeest (18.494,43 -12.000 houdbaarheidstest*)	- 6.494
Negatief saldo 2015	- 11.533
Saldo 31-12-2015	26.368

In onze brief van 4 mei 2015 over de voortgang van de onderzoeken voor 2015 hebben wij ook aangegeven het opgebouwde saldo van de reserve rekenkamercommissie tot aan de periode van de aansluiting van de gemeente Leidschendam-Voorburg per 1 januari 2014 (€ 58.785,00) terug te betalen aan de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest. Dit wel onder de voorwaarde dat de kosten van de uit te voeren houdbaarheidstesten in Oegstgeest, die onder regie van de Rekenkamercommissie is uitgevoerd niet uit het budget van rekenkamercommissie wordt betaald*.

In het Onderzoeksplan 2016-2017 hebben we aangegeven dat de reserve in deze jaren gebruikt zal gaan worden voor de werkzaamheden van de rekenkamercommissie.

Toelichting baten:

Bijdrage van de gemeenten (€ 163.050)

De bijdrage van de gemeenten is € 1,11 per inwoner (aantal inwoners 146.892 per 1-1-2014).

Wassenaar (25.675 inwoners)	: € 28.499,00
Voorschoten (24.951 inwoners)	: € 27.696,00
Oegstgeest (22.910 inwoners)	: € 25.430,00
Leidschendam-Voorburg (73.356 inwoners)	: € 81.425,00

Toelichting lasten:

1. Lasten secretaris

De secretaris verricht werkzaamheden voor rekenkamercommissie. In 2015 in totaal *gemiddeld* 20,8 uur per week (2014: 22 uur), waarvan ondersteuning 17,8 uur (2014: 17,3) en onderzoek 3 uur per week (2014: 4,7). De hier verantwoorde lasten betreffen de lasten voor de ondersteuning.

2. Vergoedingen aan de leden van de rekenkamercommissie

De vergoedingen zijn gebaseerd op een vaste maandelijkse vergoeding zoals vastgelegd in de verordening. Voor de leden € 172,20, voor de plaatsvervangend voorzitter € 202,60 en voor de voorzitter € 233,00 per maand.

3. Onderzoek

Voor 2015 was bij de raming rekening gehouden met uitgaven tot een bedrag van € 129.200,00 voor de onderzoeken (inclusief toerekening kosten secretaris). De werkelijke uitgaven bedroegen € 114.560,00. Het verschil is voor belangrijk deel verklaarbaar doordat er geen gezamenlijk onderzoek met de rekenkamers Holland Rijnland heeft plaatsgevonden en de kosten voor het onderzoek digitale dienstverlening lager waren dan geraamd. Daar in tegen waren de kosten voor het onderzoek naar de voorwaarden voor effectieve hulpverlening Jeugdzorg en Wmo hoger dan geraamd (vanwege aanvullende werkzaamheden in verband met een nodige aanpassing van de onderzoeksopzet). Ook in 2015 hebben de leden van de rekenkamercommissie zelf – zonder kosten te maken – rapportages opgesteld, zoals de twee rekenkamerbrieven over monitoring en evaluatie ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar en rapport 'Quick scan kwaliteit begrotingsinformatie'.

Specificatie uitgaven onderzoek (inclusief toegerekende kosten secretaris)

- Voorwaarden effectieve hulpverlening Jeugdzorg en Wmo	55.940
- Houdbaarheidstest financiën Oegstgeest	14.100
- Digitale dienstverlening	44.175
- Opmaak rapporten	345
	114.560

4. Overige lasten

De overige lasten betreffen:

- onderhoudskosten website en deelname aan congressen.
- lidmaatschap Nederlandse Vereniging Rekenkamer(commissies);
- overig, zoals kantoorbenodigdheden, telefonisch vergaderen, foto's website, interview, reiskosten, representatie.